

ΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ του 'Αλέξη Σολομού ανέβασε με σκηνοθεσία του στο θέατρο «Βρετανία» τον «Κορίο», φαντασμαγορική σάτιρα του Ρώσου συγγραφέα Βλαδίμ. Μαγιακόφσκι, κατά μετάφραση 'Αλ. Ροοδόλυμου και με σκηνική — κοστούμια 'Ιωάννας Παπαντωνίου.

ΟΛΑ ΤΑ ΕΡΓΑ του Μαγιακόφσκι στήν τόσο σύντομη ζωή του, είναι άμεσα καθρεφτισμένα της ιδιοσυγκρασίας του και αντιδράσεις του ψυχισμού του. 'Ανυπότακτος κι' αντιδραστικός στο καθετί, έγκεντρικός και νεωτεριστής, έδειξε την αντίθεση του τόσο ενάντια στο τσαρικό καθεστώς, όσο και στο κομμουνιστικό. 'Ετσι μήκε φυλακή σέ ηλικία δεκαπέντε χρονών από τους τσαρικούς και έπεισε σέ δυσμενεία, δέκα χρόνια αργότερα, από τους Σοβιετικούς. Και τά δύο, καθεστώς άπολυταρχικά, δέν ανέχονταν κριτική, ενώ κύριο στόχος του 'Μαγιακόφσκι, άπόρροια ιδιοσυγκρατικής, ήταν ή πάνω και πέσα άπό κάθε ιδεολογία άνελέητη κριτική μέ την μορφή της καυστικής σάτιρας και της συμβολικής λαιώδους. Δέν ήταν ό άνθρωπος των συμβάσεων ούτε της σκοπιμότητας, ούτε πολύ περισσότερο του συμφέροντος. Δέν υπηρέτουσε τόν «σοσιαλιστικό ρεαλισμό» κατά τόν τρόπο του 'Ερενμπουργκ ή του 'Αρμπουζοφ.

Σ' ένα καθεστώς άπόλυτης έλευθερίας του λόγου θ' άνοιγε μία μακριά και πολυθρόνη καριέρα μέ την συστηματική του αντιδραστικότητα. Στόν άσφυκτικό χώρο τού τόπου του ένα τέτοιο άποκλείεται. Κι' ό άποκλεισμός αυτός τού έκοβε την άνάσα. «'Επνιξα τη φωνή μέσ' στο λαρυγγί μου», λέει σ' ένα άπό τούς τελευταίους στίχους του. Και, γιά να θρήνεί, φύτεψε μία σφαίρα στήν καρδιά του πάνω στήν ακμή της νιότης του, τριανταεφτά μόλις χρονών (1930).

Τόσο ή αντιδραστικότητα του — φερέφωνο των δυναστευομένων — όσο κι' ό θάνατός του κατά τρόπον άδόκητο σέ νέα ηλικία, τού έξασφάλισαν την μεταθανάτια επιδίωξη περισσότερο κι' άπό την οδοισιατική αξία τού έργου του (όπως και στόν Σελλεύ, τόν Κήτς, τόν

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

«Ο Κορίός»

Λόρκα, τόν 'Υβ Κλάιν και άρκετούς άλλους πού πέθαναν γύρω στά τριάντα τούς χρόνια).

ΕΙΚΟΣΙ χρονών ήταν όταν παρουσίασε το πρώτο του έργο με τίτλο τ' όνομα του «Βλαντιμίρ Μαγιακόφσκι» (έγκεντρισμός άποκάλυψης). Μίλαγε σέ πρώτο προσώπο έπαινώντας τόν έαυτό του και καυτηριάζοντας τούς άλλους, όπως ακριβώς κι' ό 'Αριστοφάνης και γιά τούς ίδιους λόγους της συνάρτησης έγωτισμού και καυτηρίας, άσχετα άν ό τελευταίος τυχαίνει νάναι άπόλυτα δίκαιος και σωστός. Το έργο κατέθηκε μέ θυελλα όποδοκιμασιών. Πέντε χρόνια αργότερα (1918) έδωσε το δεύτερο έργο του «Μυστήριο — Μπουφός», όπου κάνει αδέκαστη κριτική της κομμουνιστικής επανάστασης τού μόλις είχε έδραιωθεί, εξυμνώντας τις προθέσεις της και κατηγορώντας τις παραβάσεις της. 'Ηταν επανάστατης κι' ό ίδιος, αλλά απαιτούσε αδέκαστη ειλικρίνεια, πού όμως ήταν άπαράδεκτη και το έργο απαγορεύθηκε. Δέκα χρόνια αργότερα (1928) έδωσε τόν «Κορίο», προτελευταίο θεατρικό του έργο.

Ο «ΚΟΡΙΟΣ» αποτελεί μία γελοιογραφημένη κριτική της μετεπαναστατικής Ρωσίας μέ καταγγελία τού φιλοσταισμού, καυστική σάτιρα της ύποκριτας, της δουλοπρέπιας, της ψευτικής ισοπτίας, της επιδίωξης παλιών άδυναμιών και μέ διαπίστωση ότι καμμία ιδεολογία ή διαταγή δέν μπορεί νά έξαφάνισι τις ένδοτικές παρορμήσεις τού ανθρώπου. Το δεύτερο μέρος έχει μία προγνωστική πραγματοποίηση των προοδευτικών επιδιώξεων της έκδομικανοποίησης και της τεχνοκρατίας πού ως τόσο χειροτερεύουν την ανθρωπινή ύ-

πόσταση μέ την ρομποτοποίησή της. Στή σκηνή αυτή ό θεατής βλέπει δίχως έκπληξη τα ηλεκτρονικά κουμπιά και τούς ρομποτοποιημένους ανθρώπους. Είναι όμως έκπληκτικό τού πώς μέ τούτη ακρίβεια τού πρόβλεψε, πριν ασάντα και πλέον χρόνια ό συγγραφέας. 'Όλο το έργο αποτελείται άπό εικόνες πού ζιέπονται άλλοι μέ περισσότερο κι' άλλοι μέ λιγώτερη επιτυχία, άπό το πνεύμα της κριτικής και της καταγγελίας, της σάτιρας και της γελοιοποίησης.

Πάνω στίς ίδιες επιδιώξεις έγραψε τόν άλλο χρόνο (1929) και το τελευταίο του έργο, το «Λουτρό», πού παιχθηκε το 1930, δύο μήνες πριν την αυτοκτονία του, μέ κύριο στόχο τού την παροιμιώδη ρωσική γραφειοκρατία, συνένεια δυσπιστίας και άνασφαλείας των πάντων.

Ο ΑΛΕΞΗΣ Σολομός είχε κατάλληλο έ. δόφος στό έργο αυτό γιά ν' αναπτύξει την έρμηνατικότητα του και πραγματικά αξιοποίησε τις γαρκαριστικές σκηνές τού έργου, τόσο μέ την έρμηνητική διεκρίνηση τούς όσο και μέ την αισθητική γραφικότητα της συμβολικής γελοιογράφησης, σέ συνεργασία μέ τα δοηθητικά (φωτιστικά, ένδυματολογικά, χρωματικά, ηχητικά, σκηνογραφικά), μέσα. 'Ανάμεσα σ' αυτά και μία κεφαλή τού Λέιν (μέ άρκετη φυσιογνωμική όμοιότητα πρós τόν σκηνοθέτη).

Τις σκηνοθετικές προθέσεις αξιοποίησαν έξ άλλου, τόσο ό έρμηνητές τού έργου όσο και ή σκηνογραφική και ένδυματολογική έργασία της 'Ιωάννας Παπαντωνίου.

Η αὐτοδιογραφική αφήγηση πού παρειβάλλεται μέ την καλά χαρακτηρισμένη φωνή τού Μάνου Κατράκη, υποθέτω νά φιλείται στήν έμπνευση τού σκηνοθέτη. Είναι ώστόσο σύμφωνη μέ το έγκεντρικό πνεύμα τού συγγραφέα.

Η έρμηνησία ήταν άφηση μέ πρωταγωνιστή τόν Γιάννη Γκιωνάκη και μ' έξαιρέτους συνεργάτες την 'Όλγα Τουνάκη, τόν Γιάννη Μαλούνη, τόν Γιάννη Μεσσαλά, καθώς και τίς 'Ελ. 'Ανυσάκη, 'Αννα Γεραλή, Βιβ. Τσιούνη και τόν Δημ. Ποταμίτη, Ν. Κάπριν, Χρ. Μάντζαρη, 'Ελ. Δακωνίνα και 'Υβ. Μεταξάκη.